

"Det var då det"

Del 2 av det skrivna i gästboken sammanställs så att ett nytt kapitel blir publicerat.

(Det senaste skrivna i denna text fylls på längst ner på sidan!)

Eilert: Nu är det som bäst i byarna, massor med snö -25 -30 på nätterna ca -18 på dagen i över en vecka. Nu är vedboden snart tom, är det långt till Thailand?

Christer: Eilert, om du inte varit i Thailand ..så skall du verkligen unna dig en resa dit. ...vill ju för fasiken inte att du skall hamna i samma situation som Sture och hans bröder Torsten o Göte. ...de bodde i Brattsele för er som inte vet ...de hade nog som längst åkt till Ö-vik o Sollefteå under sitt liv. ...det var långt för dessa personer. Jag brukade säga åt Sture som var en mycket god granne till oss att han skulle slå sig loss o åka på en utlandsresa ...men han bara skrattade o sa att det kostar för mycket. ...de trivdes bra i Brattsele och ansåg att de inte behövde detta... Thailand Eilert är fantastisk bara så du vet...

Leif: Eilert va ska du till Thailand för, det är väl bara att göra en iglo med kamin i, så blir det lika varmt som i Thailand. Till Pelle, min första stora cykel jag fick, på den bröt jag näsbenet på stigen

mellan anlägget och stora vägen. Jag hade aldrig haft cykel med handbroms tidigare man var ju tvungen att prova, med andra ord jag flög över styret rakt i en sten det var inte kul.

Lena: Eilert!! Jag och Jonas undrar vad du ska till Thailand och göra när du bor på en sån underbar plats!!!

Pelle: Eja! Våren kommer nog strax till Gulkäl, du får ge dej ut i skogen och fälla lite björk så det blir fullt i veboa och färskvæn är ju lättkliven då det är kallt å så värmer den ju som bekant onödigt många gånger. Skicka oss en nytagen bild på ett fruset landskap så värmer det i våra "gråväder" hjärtan. Såg att kommande vecka skulle bjuda på några riktigt fina soldagar för er där uppe, då är det bara att ge sig ut och pimpla abborre i solgasset det är få förunnat att kunna göra det i stort sett från "trappa". Och Leif den stigen har krävt sina offer alltid finfina vattensamlingar då det regnat så man blev rejält smutsig till mor Irmas förtret.

Eilert: Jag far inte till Thailand, idag är det -2 strålande sol, så valet var inte så svårt. Jag far nog opp på NYMYRA och titt på älgarna där.

Lena: Puh!! Jag blev riktigt rädd att min morbror tänkte fara iväg!

Nu kan jag hälsa på han när jag kommer upp!

Barbro: "Den längsta resan är resan inåt" skrev Dag Hammarskjöld. Inre eller yttre resor - det har sagts att den som gjort en resa har något att berätta. Upplevelser, intryck som berört eller upprört osv. Det förnämsta med resor för min del har många gånger varit att få komma hem igen till det som känns vant, till det som jag är rotad i och känner samhörighet med - så även efter Thailandsresan. Förnöjsamhet, ett utrotningshotat ord, men lyckliga de som drabbats av detta tillstånd. De, som genom att känna in och uppskatta det som står till buds, och blir livsnjutare och gör en kvalitetsresa på plats.

Kurt: Vilken inflationen det råder i att jaga upplevelser på annan strand än på Ångermanälven, den jakten är kraftigt överdriven. Den inre resan är den enda som består då livet är slut är sant. Mer filosofi och djupheter får plats i vår gästbok, den är guld värd.

Barbro: Från begynnelsen till modern tid... Denna hemsida innehåller ett filminslag om Tärnickasjön (jan.-09), och det yttras något om "återupptäckt sjö i modern tid". Denna sjö var något svåråtkomlig redan i början av 60-talet. Då arbetade jag som s.k. prickare i skogsstämpling på Tärnickeberget. Vi var ett antal

personer(5-10) som bodde i kojorna under arbetsveckan. Där blev jag bl.a. överbevisad av Olof Östlund om att han kunde vända en pannkaka i luften. Visst, den av FETT stänkande pannkakan gjorde en elegant volt i luften. En kväll beslöt Holger Nilsson och jag oss för att fiska i Tärnickan. Ömsom hoppande på tuvor och ömsom stakande oss fram bland sly och vass i något som liknade en eka, en rektangulär trälåda, tog vi oss fram till Tärnickan och fångade några laxar eller var det abborrar??

I detta sammanhang har jag blivit påmind om en annan sjö: Titicacasjön. Ett antal år efter Tärnickasommaren befann jag mig på väg från Bolivia till Peru. Med höjdsjuka (4000 m ö.h.) och efter en tågurspårning nådde vi sent omsider i kolsvart mörker Titicacas strand. Tacksamma över att ångaren "Ollanta" - en vitmålad skönhet i trä med kristalloljjeputsad mässing - inväntat oss, anträdde färden över vattnet. Resmålet var Machu Picchu, inkaindianernas då sista kända näste i Anderna. Tidigt vid soluppgången gick jag upp på däck och följde passagen mellan de av vass flytande öarna bebodda av människor och här och där en vassbåt.

Idag har så mycket av genuin naturmiljö exploaterats. Tänk att då inom räckhåll få återupptäcka platser som vildmarken kring

Tärnickan. Så, borta bra, men hemma bäst.

Pelle: Delar din uppfattning vad gällande resor Barbro att det bästa med en resa är hemkomsten. Men allt som man gör, alla som man träffar förändrar jaget och sakta förändras man till den man är i dag vilket inte är densamme som man var i går...

Barbro: Internationella kvinnodagen... Solförmörkelsedagen 1954 gick flyttlasset till min mors föräldrahem i Brattsele. Jag skulle börja 3:e klass. För att lära känna byns flickor inviterade jag dem till en dambjudning i lekstugan. I ett oöverblickat ögonblick tömdes godisskålen. Signalement fanns som stämde väl överens på några av byns grabbar. De hade tydligen nåtts av ryktet om ett taberas. Eftersom brottet numera är preskriberat så avstår jag från några namngivelser. Men det skulle förvåna mig, om inte denna händelse bidragit till den internationella kvinnodagens genomslagskraft.

Ädla drycker... Redan i 5-årsåldern introducerades jag i kaffedrickandets ädla konst. Mormor var före sin tid. Hos henne fick jag CAFFE LATTE. Varianterna har sedermera utökats. Någon mjökkonsument blev jag aldrig, men ändå stor vän till våra kor: Maj-Blom från Nymyra,

Snövit från Tjäl och Rosa, en hemmaprodukt. Vid några enstaka tillfällen hjälptes min kusin och jag åt att mjölka mosters kor, när hon var bortrest. Hon hade väggarna tapetserade med diplom på felfri mjölkleverans till mejeriet. När vi mjölkat avstod moster från leverans. Kanhända att något halmstrå hamnat i stävan när man duckat för kons svansföring i hennes försök att avhysa inkräktaren på mjölkpallen. Ibland kunde vi syskon, när vi uppfört oss någorlunda exemplariskt, få dela på en dricka. Tre näsor trycktes mot bordskanten för att utröna, att ingen snedfördelning skulle ske. Därefter släcktes törsten. Till jul visste överflödet inga gränser: då tilldelades vi varsin julmust. Det var nästan mer än man måktade med. Pelle: "Förmågan att idag tänka annorlunda än igår skiljer den vise från den envise". (John Steinbeck)

Nu ska vi prata bilar... Min första bil - det var ingen Mustang - men väl en liten ljusgrön träbil med röda hjul. (Dockor kom först senare in i sammanhanget) Efter diverse krockskador mot bordsben o.d. så bytte jag upp mig till en träbilarnas RR: en stor blå träbil med blanka navkapslar. Jag gick mina två första skolår i Eds skola. Dit kom man och berättade om Koreakrigets fasor. Det gjordes en insamling. Vi gick till prästgården och Tunstrands för

att lämna våra gåvor: För min del min kära blå bil. Min SISTA bil tog sig nätt och jämnt till skroten, där den drog sin sista suck. Dessförinnan hade den fått utstå en ganska omild behandling. En morgon på väg hem efter nattarbete somnade jag vid ratten. Bilen vek sig på mitten, hjulen vinklade sig och nosen var nedtryckt, och den såg allmänt ledsen ut. Det hjälpte inte hur jag vädjade: jag fick ta min portfölj och knata de 2 sista kilometrarna hem. Änglavakt?

Pelle: Min första bil var en röd Amazon som Bertil Karlsson hävdade var midjestyrd av spären att döma...

Kurt: Min första bil var en 67a BMW, även den fick vingliga hjul efter att ha studsat in i trottoaren i Västerås 1971. Polisen i Västerås visste nog vem man var fast man inte tänkte på det då, men sysselsatta var de allt pga en massa rallyfasoner på kullersten i stan. Men det var ju i Västmanland det, här pratar vi Ångermanland

Barbro: Ett parti hattar och mössor...

När jag varit på väg ut och mor fått en chans, har det hetat "ta nåt på huvet" vare sig det varit sommar eller vinter. Jag gillar inte mössor. Jag betraktar ett foto från 1-2 årsåldern: jag sitter som fastfrusen på en kälke och undrar vad som tynger min hjässa. Jo, en stor lappmössa. På ett foto från 3-årsåldern visar en

konfunderad, men lättad person, för nu har trycket minskat. Basker var det.

Under förskoleåldern satt den röda toppluvan alltid på tre-kvart.

Uppklädd till skolstart gällde blå hatt med ripsband och gummi-snodd under hakan. Till vintern förärades jag en grå fårskinns-mössa med rosa sidenfoder. Det skrapade i öronen varje gång jag rörde mig, och den kreationen gjorde mig lomhörd.

I 2:a klass medgav en mössa av ozelotimitation med knorrade öron. En dag kastades den upp i luften och hamnade på kaminröret. Det osade katt och jag fick därefter gå med svedda mus-, förlåt mössöron. Margit, jag glömmer inte vad du fick till skolresan, något ljuvligt kvinnligt. Jag fick, just det - en ny mössa. En från katalog efterskickad lila, av impregneringsmedel stinkande mocca-imitation. Jag tror att någon av våra kor åt upp den senare i tron att det var ett fynd av styvmorsviol.

Så förärades jag sjuksköterskemössan. Den som ser ut som en tårta, ni vet. Inte ens den används längre.

På min hatthylla vilar tre från Second-Handaffär inköpta hattar med flor och blommor på. De ska jag kanske använda när jag har den rätta åldern inne.

Mormor ägde en stickad nattmössa. Det drog kallt vid husväggen. Jag har för säkerhets skull införskaffat en av voile,

broderad nattmössa a lå Madicken, om jag skulle bli frusen på äldre dar´.

Pelle: Barbro, jag hade iaf inget genusperspektiv i min inlaga, men kärleken till det kvinnliga släktet har sin grund och styrka i moderns roll vilket alltid har varit ett problem för den maskulina delen av mänskligheten. Bara som ett exempel så kunde man läsa i äldre uppslagsverk om människan = Man och sedan följde ett längre kapitel om denna sällsamma varelse.

Sedan så följde "Kvinna" kort beskriven som människa av honkön...

Angående mössa så löstes det med lång och yvig härman ner till minus 35 men då åkte den ryska björnskinnsmössan samt lång röd halsduk och Lovikkavantar på. Återkommer till vantarnas för o nackdelar senare...

Barbro: Dela med dig...

Strax innan skolstart låg jag på sjukhus för första gången. Det var på gamla Sollefteå lasarett nu sedan länge jämnat med marken. Blindtarmsobs. var anledningen. Min rumskamrat hade sparat ett äpple och nu erbjöd han mig (ändrade roller) att dela detta med honom. Ett skrovsmål extra tackade man ju inte nej till. Efteråt undrade jag, om han hade fått ha kniv hos sig. "Vad då kniv?" Det gick ju bra att dela ett äpple med kammen också. Några år senare ägde nästa sjukhusvistelse rum och då på

Backe lasarett. Katastrofen var ett faktum. Blindtarmen hade brustit och jag hade bukhinneinflammation. Vi var 16 personer på salen, barn och gamla blandade. Det gick väl an. Värre var det med tanten som på nätterna kunde komma till mig och undra om jag inte låg i hennes säng.

Jag hade -mot min vilja- fått ett par nya, vita skor. Kostnad: 5 kronor. Till min fasa upptäckte jag att tant Bergström i sängen bredvid hade likadana skor. Jag gjorde allt för att dölja mina fötter och sa mig själv, att nu fick det vara nog!

Problemet löste sig naturligt när jag på skolresan packat skorna tillsammans med en påse päron. Färgen efteråt var obestämbar.

Skolgång och arbete för den unge förr...

Efter skolan i Gulsele gick jag realskola; en termin i Junsele och resten i Åsele (bättre kommunikationer) Dryga ½-året innan jag drog söderut arbetade jag med skogsvårdsarbete plantering och prickning. Jag fick även medverka vid hyggesbränning. En gång ombads jag springa efter material för sprängning; elden hade tagit sig över brandgatan. Jag var helt övertygad om att jag bar på dynamit, och att jag när som helst kunde flyga i luften. Sista tiden innan jul gick jag i snömodd med "låda på magen". Ett planterat skogsområdes beskaffenhet skulle kartläggas och databehandlas. För att de

känsliga hålkorten inte skulle skadas av fukt fick jag hantera dem inuti en låda. Utbyte fick ske i ett tält. Idag finns andra, som i bästa fall har tillgång till ett tält: uteliggarna.

Skådespel...

På tal om personer från Lillsele som Åke Johansson, Tore Åström, Anna Berg och Hilda Åström. Vilka förmågor Lillsele hyst och hyser! Anna Berg skrev en gång en text till en sång, som Eva Östlund och jag framförde i något Vita Bandet-sammanhang. Jag har fortfarande texten i min ägo. Hilda Åström såg jag framträda i en teaterföreställning på Hälla Folkets Hus. Dit cyklade vi barn på grusväg och i vänstertrafik för att se Åsa-Nisse in-action. Biobiljetten kostade 1 krona.

Häromdagen övade Kforstyrkor utanför husknuten. Vilket skådespel. Drama? Ett tiotal thanks -vilka pjäser! Kunde te sig skrämmande, men de gör ju bara fredsbevarande insatser. Jag undrar dock vad som rör sig i thank-arna hos de asylsökande som flytt krigets fasor och som bor i hus längs cortegevägen i väntan på att deras asylärenden ska behandlas.

Jag kände mig i alla fall trygg. Det stod en kvinnlig soldat främst i ledet...

Gillis: Tore Åströms dikt om Bodstigen förtjänar en bättre placering än i byrålådan och jag minns Anna Berg och Hilda

Åström som spelade och sjöng "shillingtryck" som de själva hade skrivit. Det finns säkert fler exempel.

Barbro: Dunder och brak... Efter avklarad skolgång i Gulsele gick jag realskola; en termin i Junsele och resten i Åsele (bättre kommunikationer) Dryga ½-året innan jag drog söderut arbetade jag med skogsvårdsarbete 🤖 plantering och prickning. Jag fick även medverka vid hyggesbränning. En gång ombads jag springa efter material för sprängning; elden hade tagit sig över brandgatan. Jag var helt övertygad om att jag bar på dynamit, och att jag när som helst kunde flyga i luften. Sista tiden innan jul gick jag i snömodd med "låda på magen". Ett planterat skogsområdes beskaffenhet skulle kartläggas och databehandlas. För att de känsliga hålkorten inte skulle skadas av fukt fick jag hantera dem inuti en låda. Utbyte fick ske i ett tält.

Idag finns andra, som i bästa fall har tillgång till ett tält: uteliggarna.

Gillis: Eilerts vedmaskin! Det är en makalös maskin som i alla fall jag aldrig sett maken till. Och att den inte bara är museal utan gör sin funktion än idag är ju fantastiskt. (Se filmen med den på hemsidan.)

Barbro: Med anledning av den välgjorda filmen med Eilert i aktion:

Jag vet inte mycket om vedkapning och vedklyvning, men jag visste hur en slipsten skulle dras när yxan eller lien skulle slipas. Denna min barn- och ungdoms styrke- och motionsapparat på vedbacken. (=pinoredskap)

Jag äger 4 dragspel, men tro inte att jag är någon musiker för det. Det har jag däremot hört om Eilert. Kanske att han också skulle kunna hantera det av farbror Edvard, Hällby, fina ärvda DUR-dragspel av märke Hohner? Jag har ännu inte träffat på någon som kan spela på det. Visst händer det att jag drar en låt någon gång. Jag blundar och njuter. Grannarna sliter sitt hår och undrar var terroristen finns. Vid mitt första Stockholmsbesök i 15-årsåldern släppte jag min 1:a (och enda) skiva. Inspelningen skedde och releasepartyt hölls på Gröna Lund.

Jag har köpt en gammal skolorgel i ek. Det var det tyngsta jag någonsin släpat uppför trappan. Ska orgeln någon dag lämna bostaden, så blir det i obefintligt skick som orgel.

Eilert 8 april: Björn ha stege opp nu, lite för tidigt. Men han är väl int sämmer än att han kan gå å lägg sä igen om dä bli sämmer vår. Durspel är som att spela munspel en ton ut o en ton in. Vårre är int ä.

Gillis: En gång när jag var i närradion tog jag upp lite av de svårigheter som det kan bli när man kommer till en plats och inte riktigt förstår alla uttryck. Jag har talat om det i närradion någon gång om t.ex. när vi var helt nyinflyttade till Gulsele och var nere i Junsele och handlade i dåvarande Konsum. När vi skulle åka hem kom en anställd och frågade om vi var den nya familjen i Gulsele. Och eftersom det var sant, fick vi med oss ett paket som Lisa Olsson hade beställt.

Irma undrade vem den där Lisa Olsson var, och jag sa att det skulle vara en dotter till vår granne i Gulsele. Men Irma hade ju talat med henne och hon visste att hon bara hade en dotter i Gulsele och hon hette inte alls Lisa utan Alisa. Som infödd ångermanlänning kunde jag då upplysa Irma om att alla flickors namn här i trakten började med A och därför hette Lisa Alisa. På samma sätt, förklarade jag här i trakten hette N´Gillis, Pelle hette N´Pelle etc. Men att vara ångermanlänning räckte inte alltid till förstå alla språkets finesser. Som ganska ny i trakten satt vi några stycken utanför kraftstationen och pratade när jag hörde barnpladder, som jag tyckte, alldeles för nära. Jag tyckte att här kunde vi inte låta barnen leka så jag skulle springa iväg och skicka hem dem, när de andra gubbarna lugnt sa att det är ingen fara. Det är "ättväre". Men

jag ansåg fortfarande att det var ungar som stöjade och det höll dom med om men det berodde på "ättväre" Till slut förklarade dom att ljudet hördes så mycket närmare eftersom det var medvinden som förde det mot oss. Och då hade jag lärt mig vad ättväre var, liksom sivär och motvär och så småningom att det inte var nåt vär för kl. 9. Det senare får jag berätta om någon annan gång.

En liten gnagare kallade jag länge för "näbbmus". I Norrbotten kallade man den för Skaramus för att man såg den springa på skaren. Först när jag kom till Gulsele fick jag veta att de egentligen heter "Musskära". Kul om någon kan härleda ordbildningen.

Sven-Åke Sjödin på Isbäck, som inte lever längre, hade ibland lite fundringar om dialekt. Han sa att dom i Tjäl, eller i Tjäl som han sa, pratade på A som att man bodde Tjal och man drack inte mjälka utan mjalken. Man sa darjnåla åt därjnåla och i stället för jäg sa man jag. Och det är inte bara med de här orden jag utökat mitt ordförråd sedan jag kom till Gulsele

Barbro: Bättre stämman i bäcken än i ån...

Moster hade skurat trasmattorna i Ångermanälvens vatten med såpa och rotborste och nu var mattorna torra och skulle bäras hem. Kusinen, som var väl

förtrogen med mina tilltag, borde ha avstyrt aktionen. Här skulle tänkas rationellt. Inget onödigt spring. Sagt och gjort: en lång matta lades ut och de övriga travades ovanpå och med tag i varsin mattända påbörjades marschen. Vi behövde passera en spång. Något måste ha planerats fel - eller kanske gick vi i otakt - lasset kom i gungning och ...tippades i bäcken.

Nu var goda råd dyra. Mattorna skulle hängas upp på övervåningen. Moster väntade, redan anande oråd. Övergiven av kusinen, som snabbt forskansat sig bakom lås och bom, försökte jag krysta fram en trovärdig förklaring samtidigt som jag retirerade. Jag blev insläppt till den trygga tillvaron hos kusinen. Det var ansträngande att lyssna till mosters monolog på övervåningen...

Klipp...

Min syster har mörkt hår - jag ljüst. Ändå räknar jag mig som familjens svarta får. Det är liksom jag som stått för skandalerna.

Systemens - Carinas - skolklass skulle fotograferas (1960-61, klass 1-3). Hennes leende är lite snett, kanske för att bättre harmoniera med det snedklippta håret. Kvällen innan fattade jag saxen för att styla syrrans hår. Lite klipp här och där, men i halvtid bröt hon upp. Detta efter att blodvite uppstått i och med ett klipp i örat. Fröken Månsson

gjorde sitt bästa för att hyfsa till frisuren inför porträtteringen.

Apropå pimpeltävling i påsktid: Familjens fiskelycka hade varit tämligen god vid pimpling i Gulsele. Så upptäcktes all fisk försvunnen. Systerdottern Elina då i 3-årsåldern hade stoppat tillbaka fisken till dess rätta element. Idag studerar hon biologi för att ev. bli marinbiolog. Kanske bidrog händelsen i Gulsele till att intresset för arters bevarande bevakas..

Pelle: Ejja! jag måste säga att alla som jag visat klippet med din "vedprocessor" för är mycket imponerade, tänk vad de kunde redan 1928. Hur är vädret där uppe? 😊

Eilert 13 maj: Vädret ja vad skall man säga, långkalsongerna sitter på fortfarande - på natten 5-6 + på dagen sol och nordavind kan inte bli annat än kallt. Eller som min bror Kjell säger, (nolaväre ä kallt än vicket håll dä kom ifrån).

Pelle: Jag kan bara säga det samma, vi fick juniväder i april o aprillväder i maj... Kallt blåser det och ynkliga regnskurar dyker upp med en timmas mellanrum däremellan så bränner solen till o det kan bli 18 + Men sommaren är på gång det känns i hela kroppen...

Leif 18 maj: Hej alla glada, jag var på Gultjal i helgen och gjorde

sommar. Det var så vackert när solen gick ner över Ångermanälven . Vädret var vackert men det var ett tag kvar innan man behöver klippa gräset. Jag åker nog upp till helgen igen det tar ju bara 5till6 timmar.

Barbro: Mellan hägg och syrén... Apropå väder:

Sommaren kom rekordtidigt i år. Hägg och Syrén blommar samtidigt. På Bertils torp i Häggloken bodde Gustaf Bertilsson. Där fanns magnifika häggar. Lite längre fram på försommaren blommade liljekonvaljer under desamma. Gustaf var ju något av en uppfinnare. Hur många av hans ideér som kunde förverkligas är väl okänt, men han hade bl.a. ett brinnande intresse för motorer. Det finns ett foto på Gustaf och Epan i Bildgalleriet. Kan det ha varit denna konstruktion som kallades "Tjibekarn" (uttal)? Som barn hörde jag berättas om att Gustaf skulle ha byggt om ett tröskverk för motordrift av en båt/flotte. Sjösättningen drog publik. Gustaf lär dock ha lidit skeppsbrott.

Han antog utmaningar; ibland bar det - ibland brast det. Men det sägs ju att friskt vågat är hälften vunnet.

Pelle: Nej "Tjibekarn" var en motorcykel med en släde istället för framhjul och en rejäl snokedja på bakhjulet, denna använde han bla då han högg tjärved till sin

egen sk tjärdal dvs då han utvann sin egen tjära. Vet att Gustav ställde ut "Tjibekarn" i en solig glänta för att den skulle som han sa "äta opp sig" jag antar att han menade bli lite varmare så det var möjligt att starta skrället. Vi smågrabbar var iaf väldigt imponerade av vad denne Gustaf kunde åstadkomma. Men jag vet att han försökte att sätta en aktersnurra på ett oljefat som var riggat med några slänor och tunnor som pontoner. Tanken var att han skulle stå i oljefatet och köra iväg med snurran som drift, det gick inge bra...

En annan gång hade Gustaf byggt sig en damm och i denna så hade han planterat in en Gädda samt ett antal "obbarn". Besviket konstaterade han att gäddan gjort processen kort med obbarn men som han sa så hade han lösningen även på detta problem. " ja ska sette i en större jädde så han få si han mä"

Fortsättning följer...

Nertecknat av besökarna på Gulsele hemsida.